

Asia: VN/32678/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi rakennustyön turvallisuudesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Vepe Oy Peltonen kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto rakennustyön turvallisuutta koskevasta valtioneuvoston asetuksesta. Vepe Oy Peltonen toimii rakennustyömaiden työturvallisuuden parissa suunnittelemalla ja valmistamalla ratkaisuja, joilla ehkäistään putoamis- ja muita työmaiden vakavia työtapaturmia. Yrityksen tarjontaan kuuluvat erilaiset työmaiden suojaratkaisut, jotka auttavat varmistamaan turvalliset työskentelyolosuhteet rakennusvaiheessa sekä tukevat työmaiden turvallisuusjohtamista ja putoamissuojauksen säädösten mukaista toteutusta.

Putoamisvaaran torjunta sekä muut korkealla tai muissa vaarallisissa työympäristöissä tehtävissä töissä edellytettävät toimenpiteet ovat rakennustyön turvallisuuden kannalta keskeisiä. Putoamisonnettomuudet ovat yksi merkittävimpiä osatekijöitä kuolemaan johtaneissa työtapaturmissa, mikä korostaa tarvetta sille, että putoamissuojausta koskevat vaatimukset ovat asetustasolla täsmällisiä, mitattavia ja yhdenmukaisesti sovellettavia.

Putoamisen estävien suojakaiteiden ja muiden suojarakenteiden käytöstä säädetään asetuksen pykälässä 28 §. Pidämme ehdotettua putoamissuojauksen tehostamista lähtökohtaisesti kannatettavana. Samalla haluamme kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota 28 §:n 2 momenttiin, jossa putoamista estävän suojakaiteen lujuusvaatimus esitetään muotoilulla ”Suojakaiteen ja muun putoamista estävän suojarakenteen on oltava riittävän luja estämään putoamisen.”. Ehdotettu ilmaisu ei sisällä selkeää vähimmäislujuuskriteeriä, joka on tähän asti ollut osa valtioneuvoston asetuksen 205/2009 liitettä 5:

”Suojakaiteen käsijohteen, kaidepylvään ja niitä vastaavien rakenteiden on ilman pysyviä muodonmuutoksia kestävä putoamista estävissä suunnissa epäedullisimmin sijoitettu 1,0 kN:n suuruinen pistekuorma. Välijohteen, jalkalistan tai ne korvaavan rakenteen on kestävä

epäedullisimmin sijoitettu 0,5 kN:n suuruinen pistekuorma. Pistekuorman aiheuttama taipuma tai siirtymä suojakaiteessa tai sen rakenneosassa saa olla enintään 100 millimetriä. Elementtitelineen suojakaidetta koskevista vaatimuksista määrätään erikseen standardissa SFS-EN 1004.”

Asetusluonnoksen muotoilu on normiohjauksen kannalta väljä ja omiaan lisäämään soveltamis- ja tulkintaepävarmuutta. Suomessa suojakaiteiden vaadittua vähimmäislujuutta on vakiintuneesti konkretisoitu nimenomaisilla kuormitusperusteilla, mikä on tukenut putoamissuojauksen suunnittelua ja toteutusta sekä varmistanut valvonnalle yhdenmukaiset arviointikriteerit. Siirtyminen asetustasoisesta numeerisesta vähimmäistasosta yleisluontoiseen muotoiluun on omiaan näyttäytymään työturvallisuustason heikennyksenä, vaikka uudistuksen yleisenä tavoitteena on parantaa työturvallisuutta ja ehkäistä putoamistapaturmia.

Valmistelumuiotiossa myös todetaan, että suojarakenteen lujuusominaisuudet on tarvittaessa kyettävä osoittamaan laskelmin työsuojeluviranomaiselle. Ilman asetustasosta vähimmäisvaatimusta kriteerit riittävän lujuuden jäävät epämääräisiksi, mikä heikentää käytettyjen ratkaisujen ja viranomaisvalvonnan yhdenmukaisuutta. Yhtenäinen määritelmä suojakaiteen lujuudelle tarvitaan myös, jotta teollisesti valmistettujen ja paikalla tehtyjen suojakaideratkaisujen vaatimustenmukaisuus voidaan varmistaa ja todentaa yhdenmukaisesti.

Rakennustyömaalla suojakaiteisiin voi kohdistua äkillisiä ja paikallisia kuormituksia (esimerkiksi horjahdus tai tönäisy). Näissä olosuhteissa tähän asti sovellettu 1,0 kN pistekuormaan perustuva vähimmäistaso on ollut perusteltu, koska se on konkretisoinut suojakaiteiden lujuuden mitattavaksi vaatimukseksi ja tukenut yhdenmukaista mitoittamista sekä suojakaiteen kelpoisuuden arviointia. Tämän vaatimustason täyttäminen on mahdollista olemassa olevilla ja työmailla yleisesti käytössä olevilla suojakaideratkaistuilla (sekä rakenteisiin kiinnitetyissä että työmaaratkaistuissa). Näin ollen nykyisen vähimmäistason säilyttäminen asetuksessa ei muodosta kohtuutonta teknistä estettä, vaan tukee turvallisuustason varmistamista.

Esitämme, että 28 §:n 2 momenttia täydennetään siten, että suojakaiteiden ja niitä korvaavien putoamisen estävien suojarakenteiden lujuudelle säädetään yksiselitteinen ja mitattava vähimmäistaso, esimerkiksi palauttamalla asetukseen (tai sen liitteeseen) numeerinen vähimmäiskuormitusvaatimus aiemman 1,0 kN pistekuorman mukaisesti tai sitä vastaavalla tarkkuudella.

Edellä mainitun lisäksi haluamme kiinnittää huomiota siihen, että asetukseen olisi tarpeellista lisätä myös muita mitoituksellisia vähimmäisvaatimuksia. Asetusluonnoksessa ei esimerkiksi aseteta vaatimusta suojakaiteen korvaavan verkkoelementin silmäkoon enimmäismitalle tai määritellä jalkalistan ja työskentelytason välisen vapaan aukon maksimikokoa, jotka ovat putoamissuojauksen toimivuuden kannalta olennaisia yksityiskohtia (ml. jalan/työkalujen lipsahdus- ja putoamisriski). Mainitut mitoitusparametrit tulisi myös kirjata asetukseen vähimmäistasolla säädösten yhdenmukaisen tulkinnan varmistamiseksi. Lisäksi asetuksessa tulisi ottaa selkeämmin kantaa

rakennesuunnittelijan vastuuseen putoamissuojauksen suunnittelussa, jotta suojakaideratkaisujen kiinnityskohdat tulisivat asianmukaisesti huomioitua putoamissuojauksen suunnittelussa.

Kunnioittavasti,

Esa Jouhten, Kaj Peltonen ja Marko Peltonen

Vepe Oy Peltonen

Jouhten Esa
Vepe Oy Peltonen